

απόψεις

Και πάλι για τη «φορολογική νομιμοποίηση» εισοδημάτων και κεφαλαίων¹

Σε συνέχεια όσων είχαμε επισημάνει στις «Απόψεις» του προηγούμενου τεύχους, καθώς και του σχετικού σχεδίου νόμου, το οποίο έθεσε στις 28.5.2015 σε δημόσια διαβούλευση το υπουργείο Οικονομικών με τίτλο: «Πρόγραμμα εθελοντικής αποκάλυψης κεφαλαίων και επενδύσεων και φορολογικής συμμόρφωσης», παρατηρητέα είναι τα ακόλουθα:

Η προτεινόμενη ρύθμιση επιχειρεί την παράλληλη ρύθμιση αφενός των κεφαλαίων και των επενδύσεων που βρίσκονται στην αλλοδαπή, για τα οποία προβλέπεται συντελεστής φόρου 15%, και αφετέρου της υπό έλεγχο τυχόν «προσαύξηση» περιουσίας, για την οποία προβλέπεται υποβολή συμπληρωματικής δήλωσης και συντελεστής φόρου εισοδήματος 30%. Η καταβολή των ως άνω φόρων εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση και αίρει τη φορολογική ποινική απαξία. Έτσι, ο συμμορφούμενος δεν θα υφίσταται ποινική δίωξη για φορολογικό αδίκημα, ούτε περαιτέρω δίωξη για νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα με βασικό έγκλημα τη φοροδιαφυγή. Η ατιμωρησία αυτή δεν εκτείνεται σε λοιπά ποινικά αδικήματα.

Η πρώτη παρατήρηση αφορά στην προτεινόμενη διαφοροποίηση των φορολογικών συντελεστών 15% και 30%. Αναρωτιόμαστε, ο φόρος με συντελεστή 15% για τα κεφάλαια και τα εισοδήματα της αλλοδαπής συνιστά φόρο εισοδήματος ή φόρο κατοχής περιουσίας, με τη διαφοροποίηση να έχει σημασία για την ένταξη της ρύθμισης στο οικείο συστημικό πεδίο. Περαιτέρω από τη διατύπωση της διάταξης δεν καθίσταται σαφές αν ο φορολογικός συντελεστής 30%, που προβλέπεται σε περιπτώσεις επιλογής προς έλεγχο, ελεγχόμενες ή ακόμη και εκκρεμοδικούσες, αφορά σε προσαύξηση μόνο από ημεδαπά, ή/και αλλοδαπά κεφάλαια και εισοδήματα; Ακόμη, η διαφοροποίηση του συντελεστή (15%-30%) έχει άραγε «τιμωρητικό χαρακτή-

¹ Βλ. το σχέδιο νόμου και την αιτιολογική αυτού έκθεση, στις σελ. επ. 639 του παρόντος τεύχους.

ρα» για τις περιπτώσεις για τις οποίες επίκειται φορολογικός έλεγχος, είτε αυτός έχει ξεκινήσει, είτε έχει ολοκληρωθεί, αλλά η υπόθεση εκκρεμοδικεί, έναντι των λοιπών υποθέσεων αλλοδαπού κεφαλαίου-εισοδήματος που δεν τελούν υπό έλεγχο; Και αν αυτό συμβαίνει, δύνανται να αιτιολογηθεί η διαφοροποίηση αυτή, μόνο από το χρονικά συμπωματικό γεγονός της έναρξης ή όχι ελεγκτικών ενεργειών;

Η επιλογή ενιαίου συντελεστή 15% για τα κεφάλαια-εισοδήματα της αλλοδαπής, χωρίς τη διαφοροποίησή του, ανάλογα με την προέλευση των κεφαλαίων αυτών (π.χ. ναυτιλιακά, κληρονομιαία από παράνομη αιτία κ.ο.κ.) και τον χρόνο διακράτησής τους σε αναφορά και του ύψους του έναντι των συντελεστών φορολογίας εισοδήματος, οι οποίοι ανέρχονται ακόμη και σε ποσοστό 40%, δημιουργεί πιθανόν ζητήματα φορολογικής ισότητας. Ενώ, προβληματισμό συνταγματικής ανοχής σε αναφορά με την επιβολή φόρου κατά τη φοροδοτική ικανότητα εκάστου (άρθρο 4 παρ. 5Σ.) δημιουργεί η παράλληλη θέσπιση δύο συντελεστών (15%-30%).

Ακόμη, η επιλογή ενιαίου συντελεστή 15% για τα κεφάλαια-εισοδήματα της αλλοδαπής χωρίς διαφοροποίηση του συντελεστή σε περίπτωση εισαγωγής των κεφαλαίων αυτών στην ημεδαπή (κίνητρο) εντέλει δεν βοηθά στην τόσο αναγκαία αύξηση της τραπεζικής ρευστότητας στη χώρα.

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν περιγράφει με σαφήνεια το αντικείμενο του φόρου (άρθρα 78 παρ. 1, 4 Σ.), αφού παρέχεται εξουσιοδότηση στον υπουργό Οικονομικών, αυτός να καθορίσει με απόφασή του το είδος των κεφαλαίων ή/και επενδύσεων που μπορούν να υποβληθούν στον ως άνω φορολογικό συντελεστή και με εξάντληση κάθε περαιτέρω φορολογικής επιβάρυνσης ή/και κύρωσης.

Τέλος, προβληματισμό συστημικής ένταξης της ρύθμισης δημιουργεί και η πρόβλεψη ότι η μη υποβολή συμπληρωματικών δηλώσεων και η μη υπαγωγή της «προσαύξησης» στον φορολογικό συντελεστή 30%, καθιστούν την «προσαύξηση» αυτή εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το ζήτημα της «φορολογικής νομιμοποίησης», ιδίως σε αναφορά αφενός με τις διεθνείς φορολογικές σχέσεις και αφετέρου με τις εφαρμοζόμενες κατά το τελευταίο διάστημα τεχνικές ελέγχου και τις υπερεξουσίες του οικονομικού εισαγγελέα, είναι εξαιρετικά σοβαρό. Για τον λόγο αυτόν παρακολουθούμε με προσοχή τις εξελίξεις και θα επανέλθουμε.

Ασπασία Μάλλιου